

Het Inkomen van Chronisch zieke mensen

een uiteenzetting door:

Greet Verbergt

voor

't Lichtpuntje & Vlaamse pijnliga

18 april 2009

Greet Verbergt is navorsers en collega van Prof. Bea Cantillon aan het Centrum Sociaal Beleid 'Herman Deleeck' aan de Universiteit Antwerpen begon haar voordracht met de volgende regels:

"Door een Chronische ziekte leven méér dan 100.000 mensen in armoede en dit is onaanvaardbaar. Vooral gezinnen hebben het moeilijk. Meer dan 80% van de invalide gezinshoofden geeft aan heel moeilijk te kunnen rondkomen met hun uitkering. Zowat 32% stelt medische consultaties uit. De helft moet het spaargeld aanspreken om rond te komen, geld lenen bij ouders, familie of vrienden of heeft langlopende onbetaalde rekeningen."

Inkomen uit invaliditeit werknemer (minima en maxima)

	% per gezins-samen-stelling	Minima regelmatige werknemer 10/2008	Maxima regelmatige werknemer 10/2008	% invaliden met minimum	Armoede- grens
Gezins- hoofd	27%	1 219 Euro	± 1985 Euro	38%	1 369 Euro
Alleen- staande	27%	975 Euro	± 1618 Euro	63%	912 Euro
Samen- wonende	46%	828 Euro	± 1220 Euro	75%	456 Euro

Een eerste Hypothese: chronische ziekte = armoede...?

Enkele cijfers:

- Er zijn 6,85 miljoen arbeidsactieve (tussen 15-64 jaar)
- Waarvan 235.000 personen met invaliditeitsuitkering (92% in werknemersstelsel)
~ 3.5% van uw actieve bevolking op invaliditeit
- De Uitkeringen van gezinshoofden zijn problematisch en ook alleenstaanden kampen met financiële moeilijkheden

- -> 27,9% van personen met invaliditeit vertonen armoederisico!

Is er nog iets dat we moeten weten? ...

Chronisch zieken: een definitie:

'Een chronisch zieke is een persoon die lijdt aan een aandoening die de persoon fysiek en/of psychisch aantast, diagnostisch al dan niet kan vastgesteld worden, een langdurige zorg en/of medische controle kan inhouden, zichtbare en/of onzichtbare beperkingen veroorzaakt, geen zekerheid geeft op geheel of gedeeltelijk herstel, progressief, fluctuerend (=wisselend) of stabiel kan verlopen, al dan niet kan leiden tot een geheel of gedeeltelijk verlies van autonomie, een vermindering van de levenskwaliteit veroorzaakt en ernstige gevolgen heeft op medisch, en/of sociaal, en/of financieel vlak voor de betrokkene en zijn omgeving.'

Bron: Vlaams

Patiëntenplatform

Arbeidsmarktpositie volgens functiebeperkingen in Vlaanderen

Arbeidsmarkt positie	Met functiebeperkingen (FB)			Zonder Functiebeperkingen
	Zwaar	Licht	Totaal	
Student	2.7	3.7	3.3	11.7
Werkend	24.8	48.0	39.6	68.4
Werkzoekend	5.4	6.5	6.1	4.1
Inactief	67.1	41.8	51.0	15.8
Totaal %	100	100	100	100

Bron:SEE, 2001

Wie vormt een risico?

- 15,2% van de huishoudens leeft onder de armoedegrens (= onder 60% van mediaan gezinsinkomen)
- Bij personen met ziekte – of invaliditeit bedraagt dit 24,9%
- Bij werklozen is dit in 34,2% van de gevallen

**Zeer erg geïnteresseerde toehoorders tijdens de uiteenzetting van Greet Verbergt, die om persoonlijke redenen Prof. Bea Cantillon heeft vervangen, rond het INKOMEN van Chronisch Zieke Mensen.
De sociale uitkeringen:**

Type uitkering	Gezinstype	2004	2005	2006	2007
Leefloon	Alleen	75	72	71	71
	Koppel, 2 kinderen	69	66	65	65
Invaliditeit	Alleen	100	96	94	94
	Koppel, 2 kinderen	82	80	78	78
Werkloosheid	Alleen	91	87	86	86
	Koppel, 2 kinderen	73	69	64	69
Pensioen	Alleen	107	106	104	104
	Koppel, 2 kinderen	89	88	86	86
Tegemoetk. gehandicapten	Alleen	-	72	71	71
	Koppel, 2 kinderen	-	65	68	68
Minimum-loon	Alleen	131	124	122	125
	Koppel, 2 kinderen	89	87	86	88

Toegankelijkheid en Uitstel medische zorgen:

Statuut	Uitstel Gezondheidszorg door GELDGEBREK	Pers. Bijdrage passen moeilijk tot onmogelijk in budget
Werkend	4,17	16,19
Werkloos	13,84	41,02
Pensioen	5,10	23,75
Ziek of Invalde	31,14	63,62
Inactief	6,98	26,47
	Géén Hospitalisatie-Verzekering	Recht op vermindering Remgeld
Werkend	25,66	2,51
Werkloos	49,27	7,29
Pensioen	25,34	2,15
Ziek of Invalde	43,06	48,88
Inactief	40,06	13,03

Greet Verbergt

Bron: Vranken J et al. (2007: 162). Armoede en sociale Uitsluiting, Jaarboek 2007

Gemiddeld remgelden per persoon:

2004: 128,2 Euro;

2005: 131,6 Euro;

2006: 132,4 Euro;

-> stabiele persoonlijke bijdragen, terwijl stijging van de consumptie, ook bbp

(correcties vooral voor zwaar zieken)

Stijging van terugbetalingen met 30% (MAF + Omnio) tussen 2004-2008

gezinnen dat meer dan 5% van inkomen besteedt aan remgelden, is met 39% gedaald!

Wat met de Gezondheidszorgen?**Een lichtpuntje?**

Uitstel gezondheidszorgen van 2004-2007 (Bron: EU_SILC)

- Totale populatie: 4,3 -> 1,2%
- 20% laagste inkomens: 10,1 -> 5%

MAF, Omnio-statuuat, Vlaamse zorgverzekering en chronische forfait

Wat blijft: niet-verzekerde zorg en supplementen

De "niet-gedekte" kosten

Spanning tussen verzekerde en niet verzekerde kosten

Bij wijze van voorbeeld: **Polyarthritis**

De evolutie en de ernst verschilt van patiënt tot patiënt

-> Graad van hulpbehoevendheid/zorgafhankelijkheid

Gemiddelde HAQ-DI-score respondenten

Gezinssituatie	score
koppel	1.59
Koppel + kinderen	1.34
Alleenstaand	1.73
Alleenstaand + kinderen	1.39
SES	
Werkt voltijds	1.09
Werkt deeltijds	1.25
(brug)pensioen	1.66
Werkonbekwaam invaliditeit	1.63
Tegemoetkoming gehandicapte	2.25
Vergoede werkloosheid, huishoudelijk werk	1.32

Bron: Themadossier CM (2005). De gevolgen van chronische ziekten

Wat kost dat?

- Hulp aan huis
44% gebruikt dit -> gemiddeld 118 Euro/maand
- Ortheses, orthop schoenen & steunzolen
orthese (56% gebruikt dit)
-> 118 Euro/2jaar
schoenen en/of steunzolen
-> 136 Euro/2jaar
-> Gemiddeld 127Euro/jaar of
10,5/maand
- Kosten D-medicatie
Pijnmedicatie: gemiddeld 17 Euro/maand
-> kostprijs 145,5 Euro per maand

Dank je wel Greet voor je sterk meevoelende uiteenzetting

Zorgforfait chronisch zieken:

Kosten ontvangers zorgforfait: 1752 Euro/jaar
= 146 Euro per maand! (Maximaal 546,57 Euro via forfait) .

Onkostenposten:

- Hulp aan huis (35%)
- D-geneesmiddelen (18%)
- Vervoerskosten (17%)
- Verzorgingsproducten (12%)
- ...

De verzekerde kost en meeruitgaven gemiddeld 183 Euro/maand (= remgeld tot MAF + gemiddelde kost chronisch zieken met zorgforfait)

-> Problematisch voor uitkeringstrekkers alleenstaanden, en gezinshoofden.

Daarnaast de niet-verzekerde kost: De zoektocht naar VERLICHTING, via psychologische hulp, alternatieve geneeswijzen, etc...

-> De reële ziekteonkosten zijn onbekend !

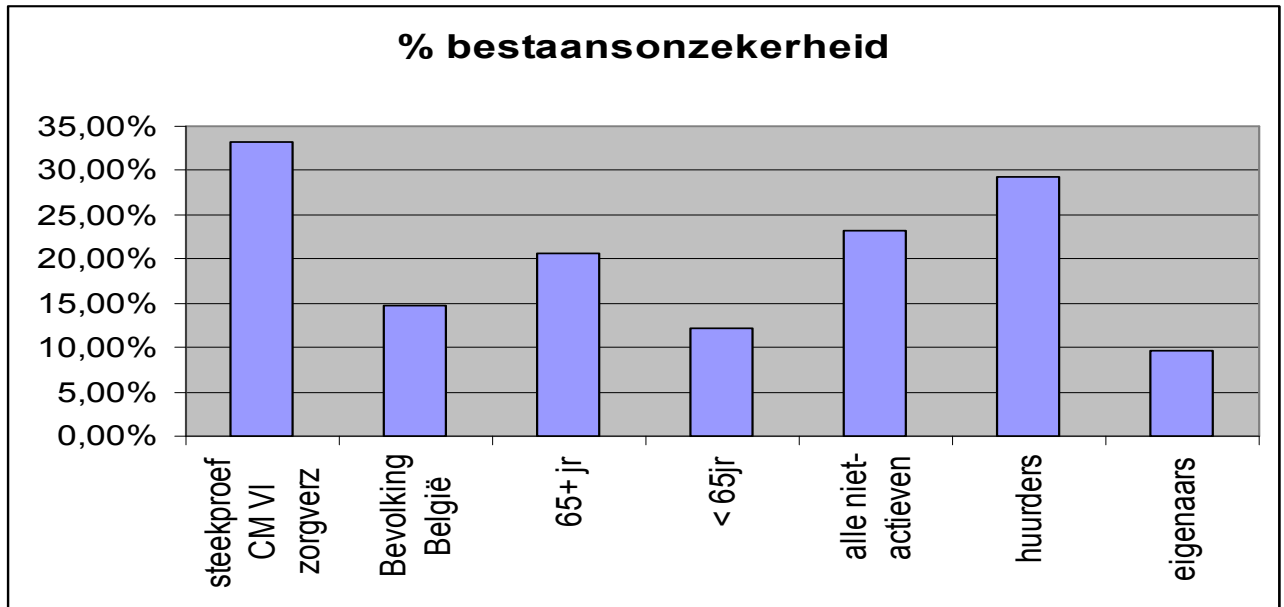
Wat kunnen we besluiten?

- Minimumuitkering gezinshoofden: veel te laag
-> 1219 – 183 = 1036 Euro beschikbaar
~ 350 Euro onder armoedegrens
- Minimumuitkering alleenstaanden: sowieso eerder krap
-> 975 – 183 = 792 Euro beschikbaar
~ 120 Euro onder armoedegrens

Ziek maakt sowieso armer, voor sommigen problematisch

Een blik op de toekomst

Voor wie zijn de ziektekosten nog steeds problematisch?

Bij steekproef CM, gemiddelde leeftijd 73 jaar en genietend van Vlaamse zorgverzekering. Armoederisico 33,2%, bevolking België 14,7%, 65+ 20,6%, < 65j 12,2%; Alle niet-actieven 23,2%; Huurders 29,3% en eigenaars 9,7%

Wat zijn de resultaten van de chronische MAF/ Omnio, zorgforfait en Vlaamse zorgverzekering?

Objectieve bestaansonzekerheid = impact van de correctiemechanismen bij chronisch zieken met Vlaamse zorgverzekering. De Vlaamse zorgverzekering lijkt beste mechanisme!

